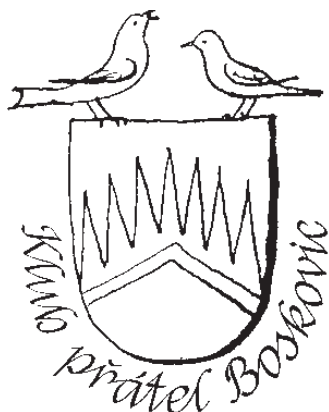

Vlastivědné listy Boskovicka

Číslo 2
červen 2010
ročník 18 (23)

Zprávy z Klubu přátel

Připomínka výročí

V březnu jsme dostali od Města Boskovic, Muzea Boskovicka a Muzea Brněnska osobní pozvání na připomínku 80. výročí úmrtí Pátera Aloise Slováka. Boskovického rodáka a iniciátora myšlenky vybudovat Mohyly míru.

Akce se konala v úterý 23. března. V 15 hodin se účastníci vzpomínkové akce sešli na starém hřbitově u hrobu pátera Slováka v blízkosti kostela Věch Svatých. Po programu, kdy vystoupili pěvecký soubor Nota, ředitelka Muzea Boskovicka Dagmar Hamalová, místostarostka města Jaromíra Vitková a historik z Muzea Brněnska, zástupci organizací i starostové obcí kolem Mohyly míru položili na hrob věnce a květiny. Celá akce byla zakončena slavnostními výstřely vojáků v historických uniformách.

Poté se téměř všichni přítomní přesunuli do muzea, kde se historik opět zaměřil na historii vzniku Mohyly míru. Jeho výklad k filmu byl velmi zajímavý a poučný. I odpovědi na četné otázky, ať už k osobě pátera Slováka nebo k Mohyle míru, byly velice fundované. Celá akce byla velmi dobře připravená a zajímavá.

Účast na vzpomínkové akci byla vysoká a měli jsme radost, že velkou část zúčastněných tvořili členové Klubu přátel Boskovic.

Jarní zájezd

11. května ráno se sešlo 47 členů i nečlenů Klubu přátel Boskovic u autobusu a těšilo se na to, co toho dne uvidí a zažijí. Byla mlha, ale doufali jsme, že se během brzké doby rozplyne. Vyšlo to.

Po složitém průjezdu Brnem jsme, už se sluníčkem, přijeli do Dolních Kounic. Rosa coeli jsou zbytky kláštera, ale nádherné. A je tam prý hodně kladné energie. Z prohlídky jsme byli nadšeni.

Naše cesta pokračovala údolím, kde

Založení Gymnázia Boskovice

Málokteré město v Čechách i na Moravě se snažilo tak dlouho jako Boskovice získat střední školu

Veškeré snahy města o zřízení gymnázia byly neúspěšné. Boskovičtí se ale nedali odradit a 4. února 1899 podalo obecní zastupitelstvo další žádost na ministerstvo. Po dalších jednáních došlo konečně prohlášení ministerstva ze dne 21. listopadu 1899 č. 6807, že „Jeho excellence pan správce tohoto ministerstva hodlá vzíti v úvahu zřízení státního gymnasia s vyučovací řečí českou v městě Boskovicích počátkem školního roku 1900/1, a to zatím otevřením první třídy“. Zároveň zemská školní rada požádala obecní zastupitelstvo Boskovic, aby se zavázalo opatřit přiměřenou školní budovu a nejméně dvanáct učeben, s byty pro ředitele a školníka, s tělocvičnou a hřištěm, udržovat, osvětlovat, otápět a čistit školní místnosti. Dále opatřit a udržovat školní pomůcky a nářadí předepsané pro gymnázium, platit školníka a umístit gymnázium prozatímně do vhodných prostor. Zastupitelstvo se na své schůzi 11. prosince 1899 zavázalo splnit všechny body a usneslo se umístit gymnázium prozatím do nové měšťanské školy.

Obecní představenstvo města Boskovic obdrželo přípis se sdělením, že rozhodnutím ze dne 7. července 1900 se schvaluje, aby počátkem školního roku 1900-1901 bylo v Boskovicích zřízeno státní gymnázium s českou řečí vyučovací.

Téměř padesátiletá snaha boskovických občanů o zřízení střední školy ve městě byla korunována úspěchem.

Ve školním roce 1900 – 1901 byla

zřízena jedna třída o dvou paralelkách, které byly umístěny v budově měšťanské školy v Komenského ulici a obecní zastupitelstvo zatím vybíralo vhodné místo na stavbu školy. Stavba budovy gymnázia byla zahájena 21. dubna 1902. Kolaudace budovy proběhla 11. září 1903. Stavba byla v pořádku, ale ředitel jen upozornil, že okna z chodeb na sever jsou pouze jednoduchá a bude tam zima a hřiště u školní budovy je nedostatečné. Vyučování bylo zahájeno 18. září 1903. Prvním ředitelem byl 3. září 1900 jmenován prof. Pavel Krippner, absolvent pražské univerzity s aprobací latina, řečtina, čeština. Původně čtyřčlenný pedagogický sbor se roku 1903 rozrostl na deset profesorů a čtyři ročníky tehdy měly v šesti třídách 206 žáků.

Slavnostní svěcení nové budovy se konalo v neděli 20. září 1903.

A tak vlastně po padesáti letech od podání první žádosti mohli vstoupit do gymnázia první žáci.

Ve šk. roce 1903/04 bylo k výuce využito pouze šest tříd. Dvě třídy byly odděleny a sloužily městskému muzeu. Dále měli žáci k dispozici odbornou učebnu fyziky a místnost pro výuku kreslení.

V prvním poschodí byly také sborovna s hovorovou, učitelská knihovna, ředitelna a třípokojový ředitelský byt. V přízemí byly kromě tříd služebna, jednopokojový byt školníka a inspekční pokoj. Jedna místnost byla vyčleněna pro přespolní žáky, kteří se zde mohli shromažďovat mimo vyučování. V přízemí byly ještě tělocvična, sprchy, kabinet vyučujících a žakovská šatna. Nad tělocvičnou byla shromažďovací místnost, která

sloužila i jako gymnasiální kaple. Oltář byl na východní straně. V této aule se také konala veškerá shromáždění žáků, oslavy a kulturní pořady.

Budova neměla elektrické osvětlení, k dispozici byly pouze suché záchody, topilo se v násypných kamnech, podlahy byly z palubek. Pro dopravu kbelíků s uhlím sloužil ruční výtah ze sklepa až do druhého poschodí. V nevyužitých třídách byly umístěny třídy chlapecké obecné školy.

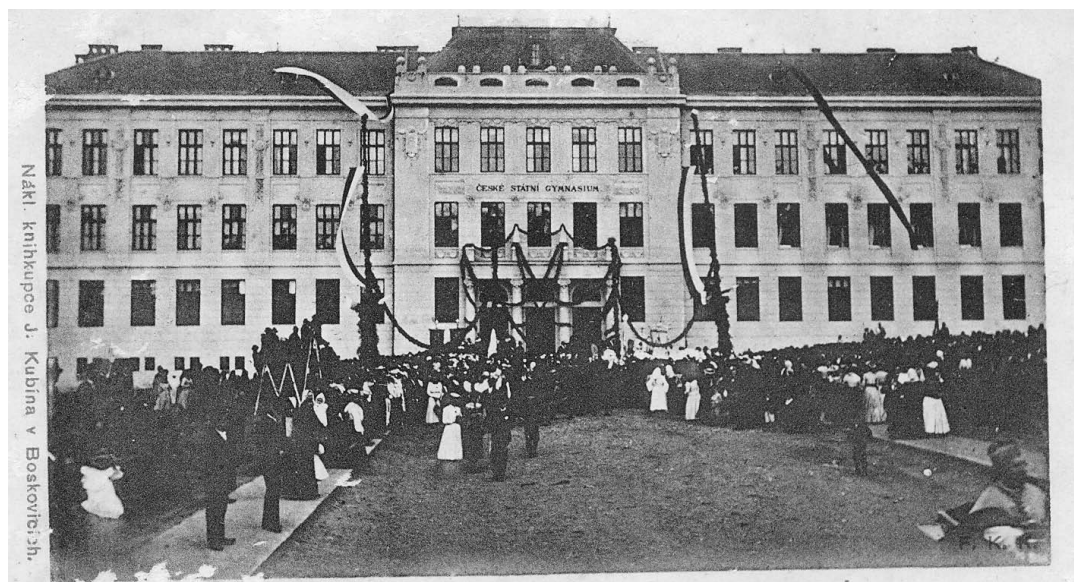
V roce 1904 byla u východní strany budovy zřízena botanická zahrada, kde v roce 1908 už bylo sto druhů rostlin.

V roce 1908 se ředitel Krippner obrátil na obecní představenstvo s žádostí o doplnění interiéru školy o pamětní desku do vestibulu školy a doplnění dekorativních předmětů na podstavce sloupů naproti aule. Pamětní deska byla realizována s nápisem „České mládeži svým nákladem vystavělo město Boskovice v letech 1902 – 1903.“ Jednání ohledně dekorativních předmětů bylo složitější, protože cena se městskému představenstvu zdála být příliš vysoká. Nakonec se úkolu zhostila Horická odborná kamenická škola a do gymnázia vyrobila dvě sochy, Historie a Geografie, které byly ve škole instalovány počátkem srpna 1910. Cena za tyto sochy byla nakonec 114,50 K.

První ředitel Pavel Krippner svoji funkci vykonával až do 31. srpna 1911, kdy odešel na odpočinek do Brna.

Profesor Josef Mach poté vykonával funkci zatímního správce.

Druhým ředitelem byl jmenován 10. prosince 1911 Karel Kyzlink, který odešel do důchodu 31. srpna 1925.

Budova gymnázia při slavnostním otevření.

jsme minuli zbytek bývalého železničního viaduktu, na jehož stavbě si prý Gustave Eiffel zkoušel některé stavitelské prvky, které později použil při konstrukci známé věže v Paříži.

Následovaly Ivančice. Po prohlídce náměstí jsme navštívili výstavní expozice týkající se Alfonse Muchy a Vladimíra Menšíka. Především Muchova expozice je velice zajímavá, se spoustou fotografií, studií a skic, které později Mucha použil při tvorbě Slovanské epopeje. Po obědě byla ještě možnost zajít si k rodnému domu Vladimíra Menšíka a k domu Jana Blahoslava, kde se připravovala a tiskla Bible kralická. Našli jsme i synagogu, která je ale veřejnosti nepřístupná.

Naše cesta dále pokračovala do Moravského Krumlova. Zhlédnutí Slovanské epopeje je vždy velkým zážitkem. Někteří ji viděli poprvé, někteří už po několikáté. Je to opravdu monumentální dílo, které by jen těžko někde hledalo soupeře.

Poslední zastávkou našeho putování byl pivovar v Dalešicích, kde se kdysi točil stále populární film Postriziny a kde se dodnes pivo vaří.

Cesta zpět do Boskovic proběhla v pohodě. Někteří si sdělovali své dojmy, jiní odpočívali. Zájezd se díky ideálnímu počasí i dobré náladě účastníků vydařil. Celý den nás informacemi provázela naše členka paní Kučinská, které tímto velice děkujeme. Přislíbila, že nám bude dělat průvodkyni i během nějakého dalšího zájezdu. Poděkování patří i paní Kovařkové a Winklerové za jejich organizační a finanční zajištění zájezdu.

Založení Gymnázia Boskovic

Jedním z nejdéle sloužících pedagogů na gymnáziu byl Richard Wolf (1883 až 1970), který zde vyučoval od září 1907 do ledna 1940 jako profesor češtiny a němčiny. Mnoho boskovických občanů ho poznalo jako svérázného filozofa a lidumila. Věnoval se hodně vlastivědné činnosti, sbíral místní pověsti, písně, lidové zvyky. Vše si pečlivě zapisoval a jeho poznámkové sešity a brožurky jsou dodnes velmi inspirativní a v mnoha rodinách se ještě pečlivě uchovávají jako určitá vzácnost i jako postřehy k zamyšlení.

Statistika studentstva

1900/01 78 chlapců + 2 privatistky 2 třídy
1907/08 254 chlapců + 1 privatistka 8 tříd
1908/09 223 chlapců + 4 privatistky 8 tříd
1917/18 203 chlapců + 21 privatistek 8 tříd

Většina žáků měla český jazyk jako svůj jazyk mateřský. Jen 47 žáků uvedlo jako svůj mateřský jazyk němčinu. Vesměs to byli chlapci z židovských rodin, kterých na gymnáziu tehdy studovalo 52.

Dívky v té době nesměly být řádnými studentkami, proto byly vedeny jako privatistky nebo hospitantky. Musely se řídit přísnými předpisy, aby nenarušovaly morálku spolužáků. Do třídy přicházely na každou hodinu zvlášť v doprovodu právě vyučujícího profesora a po hodině s ním zase ze třídy odcházely. Ve třídě měly vyhrazeny první lavice. O přestávkách měly vyhrazenou určitou místnost, kde se ze všech tříd scházely. Tam se i učily. Nesměly být orientačně zkoušeny v povinných předmětech a nesměly hospitovat v předmětech nepovinných. Svoje znalosti musely prokázat na konci semestru. Dostávaly vysvědčení stejné jako chlapci, ale s poznámkou, že jsou privatistky.

Vysoké procento žáků během let studia opouštělo. Jedním důvodem byla vysoká náročnost vyučujících a obtížnost studijních osnov. Ale byly to i důvody finanční, protože náklady na studium byly poměrně vysoké. Největší zátěží bylo školné, ale méně majetní studenti mohli být od placení osvobozeni. Např. v I. pololetí šk. roku 1907/08 celé školné platilo 49 žáků, jeden platil poloviční a 147 žáků bylo od placení školného osvobozeno.

Už v roce 1900 byl založen Spolek pro podporu chudých studujících, který nemajetné žáky podporoval. Společnosti nebo i jednotlivci přispívali buď finančně nebo tím, že chudým studentům dávali obědy třeba u sebe v rodinách.

O zdravotní stav studentstva pečovali lékaři v Boskovicích, kteří na gymnáziu také pořádali pravidelné prohlídky a přednášky.

Od šk. roku 1906/07 byla na škole zřízena žákovská čítárna, která byla otevřena vždy ve středu, v sobotu a v neděli.

Gymnázium kromě výuky ve škole pořádala také vycházky a žákovské výlety. Sloužily k otužování, zábavě, ale také poučení o přírodě, historii, stavitelských památkách, byly doplňkem výuky v zeměpisu, botanice, fyzice. V hodinách kreslení vycházeli žáci také do přírody za vhodnými motivy. Velká pozornost byla věnována sportu. Možnosti byly opravdu široké – cvičení v tělocvičně, ale třeba i tenis, plavání, jízda na kole, pěší túry, v zimě bruslení.

I hudební výchově byla na gymnáziu věnována velká pozornost, i když zpočát-

Tablo prvních maturantů z roku 1908.

ku zpěv byl jen předmětem nepovinným. Studenti vystupovali na koncertech Spolku pro podporu chudých studentů, ale také při církevních obřadech v kapli gymnázia nebo na kůru farního kostela.

První maturitní zkoušky na gymnáziu se konaly v červnu 1908, kdy odmaturovalo 35 chlapců, z nich 7 s vyznamenáním. V témže roce vyšla první tištěná Výroční zpráva c. k. státního gymnasia v Boskovicích.

V prvním válečném roce (šk. rok 1914/15) se konaly předčasné maturity v lednu, únoru a březnu pro 10 studentů, kteří odcházeli na frontu. Zbylí tři pak maturovali v řádném termínu.

Počátkem války byl v tělocvičně gymnázia zřízen vojenský lazaret, který tam fungoval až do května 1916. Do války odešlo 97 absolventů i ještě studentů gymnázia a 6 členů pedagogického sboru. Na bojišti zahynulo 19 studentů a 1 profesor.

V červenci 1917 musela škola vydat k roztavení a zpracování ve zbrojní výrobě i desetikilový školní zvon.

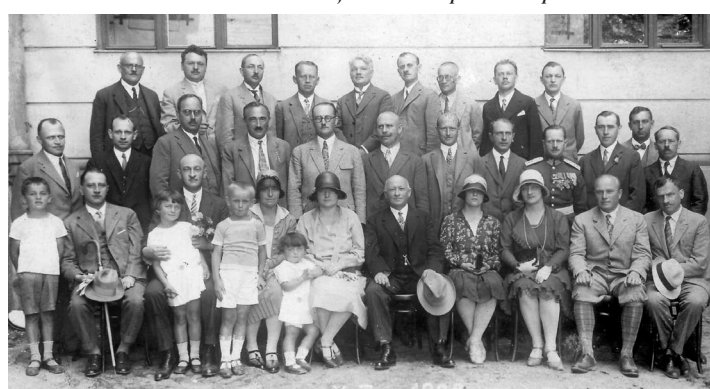
Zpráva o vzniku nového státu – samostatného Československa z 28. říj-

na 1918 se rozšířila v Boskovicích o den později. Tehdy se na gymnáziu nevyučovalo, protože kvůli chřipkové epidemii byly školy ve městě od 23. října do 4. listopadu zavřeny. Přesto se celý pedagogický sbor a studenti z Boskovic a blízkého okolí zúčastnili manifestačního průvodu městem. 31. října pak ředitel gymnázia Karel Kyzlink složil ve vestibulu školy, za přítomnosti shromážděného publika, do rukou předsedy Národního výboru v Boskovicích Slib věrnosti novému státu. Tuto událost škola oslavila 5. listopadu ráno v aule gymnázia, již s obrazem T. G. Masaryka. Slib věrnosti pak složili i všichni studenti a pedagogové školy.

Pro gymnázium poté následovalo mnoho změn. 28. listopadu téhož roku se dívky, do té doby pouze hospitantky, staly řádnými žákyněmi školy. Povinné náboženské úkony se staly nezávaznými, školní kaple byla zrušena a náboženství se stalo předmětem nepovinným.

Výnosem Ministerstva školství a národní osvěty ze dne 6. března 1920 se do té doby gymnázium klasické přeměnilo na gymnázium reálné.

Zpracováno podle Almanachu ke

Sraz prvních absolventů v roce 1928.

Rámcový program oslav 110. výročí založení Gymnázia Boskovic

čtvrtek 3. června 2010

16.00 - výstava k 110. výročí založení Gymnázia Boskovic (vernisáž, Muzeum Boskovicka)

pátek 25. června 2010

14.00 - výstava studentských výtvarných prací (vernisáž, Galerie Na chodbě, Gymnázium Boskovic)

16.00 - výstava uměleckých děl (Josef Zeithammel-Zahořanský, Eva Tajovská, absolventi a studenti gymnázia, vernisáž, Galerie O. Kubína)

sobota 26. června 2010

9.00 - celodenní prohlídka prostor Gymnázia Boskovic

10.00 - sportovní dopoledne (ukázky - míčové hry, kolová, sportovní areál Gymnázium Boskovic)

10.00 - autorské čtení studentských literárních prací, čtení a beseda s historikem Pavlem Kosatikem (Galerie O. Kubína)

12.00 - pedagogická rada (setkání současných a bývalých učitelů Gymnázia Boskovic, sborovna, klubovna)

14.00 - slavnostní akademie k 110. výročí založení Gymnázia Boskovic (projev ředitele školy, proslovy hostů, vystoupení pěveckého sboru Nota, ukázky z tvorby souborů Naboso a Divadla poezie, vystoupení hudební skupiny Fór, přehlídka výrazového tance, Sokolovna)

16.00 - setkání absolventů Gymnázia Boskovic v prostorách školy a jejím okolí

Gymnázium 1940 – 1945

Drahomír Skořepa

Při probírání starých listin z válečného období jsme našli kroniku školy, dokumentující období let 1940 až 1945. Existence této kroniky nebyla dosud známa. Starší školní kroniky byly totiž v roce 1940 zapečetěny a aktuální kronika se dále nesměla vést. Přesto ji zatímni správce ústavu Václav Čmolík psal dál, asi tajně, aby neohrozil své kolegy profesory.

Kronika začíná školním rokem 1940/41 - zápisem o přijímacích zkouškách. Podrobně jsou zde popsány „školní slavnosti a vzdělávací podniky, pedagogický sbor, změny v budově školy, organizace školy, zdravotní stav žactva, sbírky a žňové práce, nepovinné předměty, inspekce, zkoušky dospělosti, sociální péče“. Zápis končí počtem žáků na konci školního roku. Aby si čtenář udělal představu o tehdejší době, uvádím některé události zaznamenané v kronice. Každý rok se např. na Reálném gymnáziu v Boskovicích slavilo zřízení Protektorátu Čechy a Morava, každoročně se slavily narozeniny Vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera i narozeniny protektorátního prezidenta Emila Háchy.

Do školy přicházeli noví profesori, jini byli překládáni, případně odcházeli nebo byli odesíláni na trvalý odpočinek. Od 1. srpna 1941 přibývali profesori ze zrušeného RG v Jevíčku, dále jeden profesor z RG v Ivancích a jeden ze Slovenska.

Od začátku školního roku 1941/42 narostl počet žáků gymnázia z 498 na 697. Narůst byl způsoben přijetím žáků ze zrušeného RG v Jevíčku. V zápisu o konci školního roku 1941/42 je tato zpráva: „Na základě výnosu ministerstva školství ze dne 27. května 1942 bylo vyloučeno ze tříd kvarta, kvinta a sexta 79 žáků, dále pro neprospěch dalších 59 žáků z celé školy a místo tří tříd, které odmaturovaly, byla přijata pouze jedna prima.“ Na začátku školního roku měla škola již pouze 480 žáků. Tak docházelo pod tlakem okupantů ke snižování počtu studentů českých středních škol (české vysoké školy byly uzavřeny již tři roky). Po tomto zápisu dva listy v kronice chybí. Byly opatrně vyřezány, ve vazbě je jen třímilimetrový zbytek papíru. Co tam asi bylo uvedeno, že Václav Čmolík listy raději vyřezal?

Práci ve škole několikrát kontroloval

pověstný Oberschulrat Dr. Emil Zaruba. Školu navštívil 15. června 1943 dokonce protektorátní ministr školství Emanuel Moravec, který provedl inspekci v hodině matematiky a němčiny a prohlédl si též „kabinet přírodopysný“. Po atentátu na R. Heydricha vyslechli žáci z rozhlasu v aule apel ministra školství Emanuela Moravce, k žákům promluvil i zatímni správce. V kronice se též můžeme dočíst, že 30. května 1943 „zúčastnil se ředitel se členy sboru a místní žactvo přejmenování Hlavního náměstí na náměstí R. Heydricha“.

Co se týče péče o zdraví, žáci byli vyšetřováni na tuberkulózu rentgenem v Boskovicích a absolvovali i přednášky o boji proti této nemoci. Prohlídka chru-pu žáků ukázala jeho špatný stav. Na jeho

1943/44 byl výběr žáků do primy prováděn za přítomnosti německého Beratera (poradce)

Hlavní pozornost ve výuce na gymnáziu byla věnována německému jazyku. Ve vyšších ročnících se třídy pro výuku německého jazyka dělily a pro nedostatek místností byly obsazovány i kreslárna, učebna fyziky, místnost pro přespování a „zpěvárna“ (hudebna). Žáci dostávali od ministra národní osvěty knižní odměny za vynikající prospěch v jazyce německém, dvě nejlepší žákyně se zúčastnily prázdninové cesty po Německé říši. I učitelé absolvovali kurzy němčiny. „Převýchova učitelů a žáků k novému světovému názoru pokračovala při naprosté loyaltě k Říši.“ Z knihovny byly vyřazeny knihy s obsahem závadným

Dobiáš, František Riedich, Martin Strnad, Alžběta Nevrlá a Marie Bečvářová. Někteří byli po čase propuštěni z nasazení a vrátili se k výuce. Ve školním roce 1944/45 měl již ústav pouze 361 žáků. Z toho žáci a žákyně VIII. tříd (oktáv) byli nasazeni do TN (Technische Nothilfe) do Moravské Ostravy a Kyjova (viz projekt „Totálně nasazené mláď“).

Ve dnech 4. až 7. prosince byla budova gymnázia ústavem vyklizena a dnem 6. prosince ji převzal Kriegslazarett pro válečné účely. Žáci a profesori provedli přestěhování všech sbírek a vnitřního zařízení do Vlachovy továrny u nádraží, která byla určena okresním úřadem pro tento účel. Další věci byly přeneseny do budovy chlapecké hlavní školy v Komenské ulici, kde bylo gymnáziu přiděleno

Školní rok 1941/42

*Na začátku a konec. 1. Žáci byly provedeny přijímací zkoušky [dívčat] do I. třídy Zpřes-
x žáků po šk. roce hem, jako roku předcházejícího. [Přijímací zkoušky chlapci primánie
1942/43. Konány o prázdninách, od 23-27. července přehledným výběrem
Do I. třídy naši žáci (Auslese), kde při 5 denním pobytu ve škole byly zkoumány
numerus clausus nejen jejich vědomosti (předmět práce a němčiny, češtiny, počtu a
30 hodin a 10 kreslení), nýbrž i jejich zdatnost tělesná (vzporní hry a tělocvik)
dívčat! A i tímto z ní byly: a vlastnosti charakterové. Přijato bylo z 50 chlapců, kteří se
Boskovice, a ještě podrobněji výběrem, 35 a z 20 děvčat, které konaly obvyklé
le přijímací zkoušky 5] - Dohromady 40 žáků a žákyn (30+10)*

2. Žáci konány byly také zkoušky opavně a dodatečně.

Zápis válečných let v kronice gymnázia.

ošetření a opravy dostali nemajetní žáci příspěvek od Podpůrného spolku a od okresního úřadu.

Dámský dobročinný spolek „Martha“ vyvažoval polévky, které byly vydávány o hlavní přestávce, později se kromě polévky vydávala také černá káva, někdy i mléko, sýr a marmeláda chudým žákům zdarma.

Jestě je třeba se zastavit u přijímacích zkoušek do primy gymnázia. Ty se konaly v rámci vícedenního pobytu ve škole. Zkoumaly se znalosti žáků z němčiny, češtiny, počtů, kreslení a zkoušela se jejich tělesná zdatnost. Od školního roku

pro režim a odevzdány do sběru. Teprve 19. června 1944 byla po čtyřech letech po konečné revizi otevřena žakovská a učitelská knihovna.

V lednu 1944 se konala v Boskovicích okresní výstava „Práce školy pro vítězství Velkoněmecké Říše“. Tu si muse-li prohlédnout všichni žáci a učitelé.

Někteří profesori byli postupně nasazováni v průmyslu. Od konce roku 1943 nastoupil Vladimír Konečný v Minervě, kde zůstal až do konce války. Počátkem školního roku 1944/45 byl nasazen Josef Šmětka také až do konce války v Minervě. Dále byli nasazeni František Antl, Jaroslav

7 tříd pro dopolední vyučování a 1 třída pro vyučování odpolední, ředitelna, sborovna společná i pro hlavní a obecnou školu chlapeckou a kabinet. Vyučování tam bylo zahájeno 9. prosince 1944.

Zde pomalu končí popis pohnuté doby, jak ji zaznamenal profesor Václav Čmolík. Datum posledního zápisu je 30. ledna 1945. Další historie je již součástí kroniky za války zapečetěné, kam byl až po válce doplněn zápis o školním roce 1944/45.

Podrobnější článek je publikován v Almanachu ke 110. výročí založení Gymnázia Boskovice.

Po stopách Otakara Kubína

V květnu 2001 jsme uskutečnili projekt Po stopách Otakara Kubína, kterého se zúčastnilo 13 studentů Gymnázia Boskovice se svou profesorkou francouzštiny. Cílem projektu bylo zjistit co nejvíce informací o životě a díle boskovického rodáka, který velkou část svého života prožil v jižní Francii.

Po příjezdu do Provence jsme se postupně seznamovali s místy, kde Kubín žil a maloval - Simiane la Rotonde, Apt, Caseneuve. Ubytování jsme byli v penzionu u Riderů. S nimi jsem se seznámila už v roce 1990, kdy naše profesorka francouzštiny Eva Šmětková u nás vyprovokovala zájem o Kubínův kraj a kdy jsme do tohoto kraje vlastně poprvé jako čeství absolventi gymnázia vycestovali. Tehdy navázané kontakty trvají dodnes.

Během týdne stráveného v Proven- ce jsme se setkali s lidmi, kteří Kubína osobně znali. Louis Adrian působil jako Kubínův osobní řidič, Leon Adrian, kronikář Simiane la Rotonde nebo ti, kteří se o život Kubína a jeho dílo zajímali. Např. keramička Martine Cazin, která má atelier vedle Kubínova domu a vlastní jeho fotografie.

Byli jsme také pozváni na besedu k paní Vallon, vedoucí odboru kultury v Simiane la Rotonde. Pan Chusse, pracovník z odboru kultury v Aptu nás provedl po místech, kde Kubín tvořil, seznámil nás s jeho pracemi i místem, kde je Kubín pohřben.

Náš pobyt v Provence byl pro nás všechny velice zajímavý a poučný. Studenti si mohli procvičit a zdokonalit své

znalosti francouzštiny i poznat prostředí, které bylo tolik inspirativní pro malíře pocházejícího z Boskovic. Pochopili také,

proč Kubína právě tato krajina plná slunce, barev a vůně levandule, tolik okouzlovala a inspirovala k malování.

Projektové vyučování

Světлана Trefná

Před deseti lety se Gymnázium Boskovice vydalo cestou tzv. projektového vyučování. Jedná se o v dnešní době velmi oblíbenou metodu, která je založena na propojení praxe a teorie. Tento způsob výuky vede ke kreativité a vlastní činnosti žáka.

Ve výchovně vzdělávacím procesu to znamená nabídnout studentům prožívat skutečné životní role, být v kontaktu s reálným životem, řešit konkrétní existující problémy, setkávat se s různými lidmi. Neméně důležitý je přitom i fakt, že se při tom přesvědčují o použitelnosti poznatků z různých vyučovacích předmětů a o jejich vzájemném propojení.

Během jednoho desetiletí studentů našeho gymnázia pracovali na celé řadě velmi úspěšných projektů, jejichž výsledky byly oceněny nejen boskovickou veřejností, ale i v zahraničí.

Jedná se o následující práce:

Machcít ha Šekel (2001)

První velký mezinárodní projekt, ve kterém studenti Gymnázia Boskovice ve

Erichem Brüllem a Kurtem Tichem. Ze získaných poznatků také připravili výstavu.

V rámci tohoto projektu podnikli studenti také celou řadu poznávacích cest – do Terezína, Osvětimi, Sobiboru a v neposlední řadě do Miami, kde se setkali s jedním z pamětníků – panem Kurtem Ticho.

Totálně nasazené mládí (2006)

Tématem projektu bylo najít občany Boskovicka jako dobové svědky a natočit o jejich osudu dokumentární film. Studenti tak využili možnosti dozvědět se něco o životě a utrpení během nacistické diktatury z autentických pramenů.

Ani studentům boskovického gymnázia se nasazení nevyhnulo. To přivedlo tvůrce projektu na myšlenku uspořádat besedu bývalých septimánů s nynější septimou, jejíž velká část na zmíněném projektu pracovala. Výsledkem byla velmi zdařilá akce nazvaná Septima septimě.

Přijetí Ericha Brülla na radnici v Boskovicích.

spolupráci s Walther Rathenau-Gymnaziem Bitterfeld a Muzeem Boskovicka pracovali na zmapování náhrobků boskovického židovského hřbitova. Stav hřbitova se rok od roku horší a toto byla jedna z posledních šancí, jak zachovat jedinečnou památku pro další generace. Projekt byl nazván Machcít ha-Šekel podle pseudonymu rabína Samuela ha-Lévi Kolina, který je na zdejším hřbitově pochován.

Nadace Roberta Bosche vyhlásila tento projekt jedním ze tří nejlepších projektů roku 2001 a jeho tvůrci tak měli možnost výsledky své práce představit na přehlídce v Berlíně.

Naděje – dokumentace holocaustu (2004)

Hlavním cílem projektu bylo zmapování životních osudů boskovických obyvatel z původní židovské čtvrti. Tento studentský projekt za spolupráce Muzea Boskovicka vyústil v natočení dokumentárního filmu, který je založen na osobních rozhovorech se třemi boskovickými rodáky, jimž se podařilo přežít holocaust – s paní Evou Morrisovou a pány

Kurt Ticho se studenty na Miami v roce 2004.

komentářem v anglickém jazyce a představili ho svým spolužákům i hostům ze zahraničí. Na tomto projektu spolupracovali se studenty z německého gymnázia v Bitterfeldu a s žáky základní školy ve slovinské Lublani.

Hlavním cílem bylo umožnit studentům poznat nová města, země a kulturu. Pochopit v praxi heslo Evropské unie o jednotě v rozmanitosti.

Po stopách 1. světové války (2009)

Cílem projektu bylo vzpomenout na důležité události světových dějin.

Jednalo se o připomenutí historických, politických i zeměpisných souvislostí, o rozhovory s potomky přímých účastníků, zmapování památníků obětí 1. světové války v regionu a v neposlední řadě o ohlas války v národních literaturách.

Žáci vytvořili výstavu sebraných dobových dokumentů a fotografií a vyhotovili také vlastní power-pointové prezentace. Také tento projekt byl mezinárodní – zapojily se další dvě školy – ze Slovinska a z Portugalska. Studenti podnikli dvě cesty do zahraničí, při nichž se nejen setkali se svými přáteli z družebních škol, ale hlavně si mohli místa, o kterých jen slyšeli z vyprávění nebo o nich četli, prohlédnout na vlastní oči. Nejpůsobivější byla cesta do Slovinska, při které studenti poznávali místa tzv. Sočské fronty, kde zemřelo také obrovské množství českých vojáků.

Zwei Schulen – zwei Kulturen

Dvanáct studentů současného dru-

hého ročníku gymnázia se zapojilo pod vedením prof. Světlany Trefné do mezinárodního projektu eTwinning. Jedná se o projekt, který vede studenty k využívání cizího jazyka v reálné komunikaci se svými vrstevníky ze zahraničních partnerských škol. Ke komunikaci na dálku a prezentaci výsledků své práce jim slouží internet. Studenti tak využívají nejmodernější informační a komunikační technologie. Zvyšují se tak jejich dovednosti i v této oblasti.

Zahraničním partnerem našeho gymnázia se stalo řecké lyceum v městě Kozani, vzdáleném asi 80 km od Soluně. Studenti obou škol si pravidelně jednou týdně vyměňují v rámci hodin německého jazyka poznatky z nejrůznějších oblastí. Po úvodním seznamování, kdy studenti představili sami sebe i svoje rodiny, následovalo téma věnující se popisu vánočních lidových zvyků a tradic v obou zemích. Nechyběly ani recepty na tradiční vánoční pokrmy včetně doprovodných fotografií, záznamy vánočních písní a dokonce krátké video, kde studenti sami zazpívali jednu z oblíbených koled a pozdravili tak svoje zahraniční přátele.

S touto aktivitou nechceme skončit s ukončením školního roku. Čeká nás ještě celá řada zajímavých témat, které bychom chtěli s „našimi Řeky“ probrat. Musíme jim představit naše město i celou republiku. Zajímají nás jejich kulturní památky i významné osobnosti kultury a filozofie. Hledáme společné mezníky v dějinách obou našich zemí...

Evropské sblížení se tak může konat denně ve škole.

Obrázky z našeho města (2008)

Jednalo se o digitální zachycení toho nejdůležitějšího z hlediska historického, kulturního i přírodního bohatství, co může nabídnout město, ve kterém studenti žijí a studují.

Svoje výtvary studenti doplnili

Septimáni z roku 1945 a septimáni z roku 2006 v aule gymnázia.

Od branných kurzů po sportovně–turistické

Sáša Živná

Branné kurzy jsou jen zešedlou vzpomínkou. Týdenní pobyt pod stanem s různými brannými aktivitami byl vystřídán týdenními sportovními kurzy.

Začínali jsme pobyt v Orlických horách. Náplní kurzů byla nejprve turistika. Později se spojila ještě s jízdou na kole. Ubytování jsme byli na chatách Na Šerlichu a Bedřichovce. Po vyasfaltování turistických cest a tím spojený úbytek romantiky pěší turistiky se kurzy změnil na vodní turistiku. Tuto aktivitu absolujeme každoročně a patří mezi nejoblíbenější kurzy. Jezdíme Vltavu z Vyššího Brodu do Borsova.

Avšak přes oblibenost vodáctví jsme

uskutečnili tři roky po sobě kurz u moře, u Jadrana na ostrově Rab. Náplní kurzů byly míčové hry – košíková, beach-volejbal, kopaná, softbal, turistika i lodní výlet na okolní ostrovy. Tento kurz se jevil dle počtu účastníků jako nejoblíbenější sportovní kurz na gymnáziu. Bohužel z finančních důvodů musel být ukončen a byl loni nahrazen kurzem na Pálavě – vodní sporty a kola.

V letošním roce se bohužel vrátíme jen k jedné nabídce a to je vodní turistika.

Doufáme, že se jednou vrátíme k možnosti vycestovat k moři nebo do hor v zahraničí.

Sportovní kurz na ostrově Rab.

Nota se chystá na oslavy čtvrtstoletí

Smíšený pěvecký sbor Nota při Gymnáziu Boskovice oslaví příští rok 25 let své existence. V posledních deseti letech absolvovala Nota pod vedením sbormistrů Lenky Bařínkové a Martiny Neruda řadu významných koncertů a akcí. Ve sboru účinkuje obvykle okolo 50 studentů. Zkoušky se konají pravidelně každý čtvrtek a kromě toho Nota vyjíždí dvakrát ročně na soustředění. Dříve do Jeseníků, od roku 2003 do Daňovic na Vysočinu.

K největším úspěchům sboru Nota patří ocenění v celostátním kole soutěže Gymnasia Cantant. Nota se soutěže zúčastnila celkem třikrát – v letech

2001, 2006 a 2008, pokaždé si vyzpívala Zlaté pásmo a zařadila se na samou špičku gymnaziálních pěveckých sborů v republice. Kromě Zlatého pásma přibyla ještě mimořádná ocenění za dramaturgii a za provedení soudobých skladeb.

V Boskovicích sbor Nota pravidelně účinkuje při nejrůznějších společenských a kulturních událostech. Tradicí jsou Vánoční koncert a Jarní koncerty, v roce 2003 se konal unikátní charitativní koncert s Petrem Maláskem. Sbor účinkoval také v zahraničí, když navázal spolupráci s uměleckými soubory ze Skotska a z Ruska. V roce 2005 tak Nota absolvovala několik vystoupení ve Skotsku,

v roce 2007 hostovala v Gatčině u Petrohradu. Oba zahraniční soubory se na oplátku představily v Boskovicích. Kromě zahraničních vystoupení absolvovala Nota i důležité koncerty u nás, příkladem může být provedení Rybovy Mše vánoč-

ní v pražském kostele sv. Mikuláše v roce 2001 nebo úspěšný koncert v Mikulově v roce 2008.

V roce 2006 oslavila Nota 20 let trvání koncertem v sokolovně, za účasti spolupředstavitelky Miluše Kleinové.

Tomáš Trumpeš

Pedagogové cestují

Připomenutí Dne učitelů a závěr školního roku se dá oslavit různě. Učitelé i ostatní zaměstnanci Gymnázia Boskovice si zvolili cestu poznávání krás kolem nás. Máme velké štěstí, že kulturní komise gymnázia je tvořena dvěma nadšenými a velice zdatnými cestovatelkami a organizátorkami – Mgr. Jitkou Zelinkovou a Mgr. Svétlanou Trefnou.

Na oslavu Dne učitelů vyjíždíme obvykle některou dubnovou sobotu. Navštívili jsme města Olomouc, Políčku, Litomyšl, Znojmo. Prohlédli jsme si zámek ve Slavkově u Brna, v Litomyšli, v Buchlovicích, vilu Tugendhat v Brně, kostel na Velehradě, v Hustopečích i v Rajhradě u Brna. Zaujal nás rajhradský Památník písemnictví na Moravě. Za památkami Velkomoravské říše jsme se vypravili do Pohanska u Břeclavi. Napoleona Bonaparta a bitvu tří císařů jsme si připomněli u Mohyly míru a na Žuráni. Seznámili jsme se s historií vinařství na jižní Moravě, jak ji ve výpravné expozici představují v Louckém klášteře ve Znojmě.

Aby byly v rovnováze prožitky duševní a tělesné, končíme exkurzi posezením při dobrém jídle a společenské zábavě. Skvělým a zábavným řečníkem byl po mnoho let náš nezapomenutelný kolega Jaromír Bronec, který nás svými originálními blahopřáními, s chutí a vervou pronesenými, vždy stoprocentně pobavil.

Na závěr školního roku organizujeme cestování ve 2 až 3 víkendových dnech. Přibíráme i rodinné příslušníky, přátele a známé.

V květnu 2006 jsme se vydali do Rakouska. První zastávka byla pod hradem Dürnstein. Poté jsme jeli Podunajím, kolem Lince, jezera Traunsee a Wolfgangsee, navštívili jsme Bad Gastein

a Zell am See, zastavili se u Königssee zajeli do Bavorska a přes Berchtesgaden dorazili do Obersalzbergu, kde jsme navštívili expozici o nacismu, Hitlerovi a 2. světové válce. Náš bohatý program prohlídkou malebného města Salzburg.

Další velmi zdařilý zájezd jsme absolvovali na konci června 2007. Nejprve jsme se zastavili v Rožnově pod Radhoštěm a potom pokračovali cestou na Slovensko. Naším cílem byla rázovitá část Slovenska Orava. Viděli jsme oravský přehradu i monumentální Oravský hrad. Trochu turistiky jsme si užili v oblasti Malá Fatra - Rozsutec - Jánošíkovy diery. Mnozí z nás ani netušili, jaká „fyzická“ v nás drímá. Stoupali jsme totiž průrvou ve skalách, hlubokým kaňonem s potoky a vodopády, po železných lávkách, železných schodech a hlavně zebřících nad vodopády. Místy bylo lezení po skále jistě železným lanem

a řetězy, abychom se mohli přidržovat. Nakonec jsme sestoupili do obce Štefanová a odměnou nám byl opět úchvatný pohled na horskou přírodu a dvě mohutné skály, Malý a Velký Rozsutec.

Vlasta Berková

Závěrem nezbyvá než si přát, aby naše cestovatelské aktivity pokračovaly i nadále se stejnou a snad i větší chutí než dosud. Objevujeme a obdivujeme všechno krásné a podnětné.

Přírodní vědy na gymnáziu

Výuka přírodních věd na Gymnáziu Boskovice má dlouholetou tradici. V oblasti biologie, chemie a zeměpisu skvěle připravuje studenty k dalšímu studiu na vysoké škole a díky praktickým radám i k dovednostem v běžném životě.

K lepšimu porozumění a procvičení probíraného učiva slouží žákům učebny vybavené spoustou pomůcek (od kostry přes modely orgánů a zvířat až po živé exempláře v akváriích a teráriích) a multimediální výuka. Všude panuje příjemná atmosféra, filmy dokreslují a ozvláštní učivo a i pohodový přístup profesorů je pro studenty velice důležitý. V chemických laboratořích a při oblíbených

pitvách a při mikroskopování v biologických cvičeních si prakticky vyzkouší spoustu věcí.

Všichni, kdo mají zájem, si mohou změřit síly s ostatními nebo se prostě jen něco víc dozvědět při řešení olympiád – ať už biologické, chemické nebo zeměpisné.

Velice oblíbené jsou také každoročně pořádané exkurze. V prvním ročníku jsme jeli na biogeografickou exkurzi na Pálavu, ve druhém ročníku do Podyjí. Na studenty zeměpisného semináře čeká návštěva Geodisu v Brně.

Projekt Biosféra zve mezi sebe všechny, kdo mají zájem o zvířata a jsou ochotni pomáhat s jejich krmením a péčí.

Ivana Hauptová

RNDr. Josef Dohnálek

Jedním z nejdéle sloužících pedagogů na Gymnáziu Boskovice byl Josef Dohnálek, který na škole prožil 37 let. 8 let jako učitel, 14 let jako zástupce ředitele a 15 let jako ředitel.

Narodil se 7. ledna 1935 v Moutnicích. O rok později se narodila jeho sestra Věra. Do Obecné školy nastoupil v září

1941 v Moutnicích, ale od roku 1946 do roku 1950 navštěvoval Městskou školu v Tešanech.

Od září 1950 studoval na Pedagogickém gymnasiu pro vzdělávání učitelů národních škol v Brně. Maturitní zkoušku na této škole absolvoval s vyznamenáním v červnu 1954.

Od září 1954 rok učil na osmileté střední škole na Ostravsku, v Dolní Lutyni. Od září 1955 začal studovat na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci specializaci učitelství matematika-fyzika-základy elektrotechniky, kde v červnu 1959 složil státní závěrečnou zkoušku a získal diplom promovaného pedagoga.

Po absolvování vysokoškolského studia ihned nastoupil na gymnázium do Boskovic.

V roce 1961 se oženil a v roce 1962 se jim narodil syn Jan, který ale bohužel na vrozenou srdeční vadu ještě téhož roku zemřel. V roce 1964 se narodil syn Jaroslav a v roce 1967 dcera Alena.

Od 1. srpna 1966 byl jmenován zástupcem ředitele tehdy Střední všeobecné vzdělávací školy v Boskovicích.

Ředitelem gymnázia byl jmenován k 1. září 1980 a byl jím až do 31. srpna 1995, kdy rozvázal pracovní poměr a odešel do důchodu. Ještě rok ale na gymnáziu vyučoval.

V roce 1982 vykonal na přírodovědecké fakultě Univerzity J. E. Purkyně v Brně státní rigorózní zkoušku ve studijním oboru Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů a získal titul RNDr.

Jako důchodce učil na několika školách v Boskovicích, nejvíce na Soukromé střední škole živnostenské. V letech 2000 - 2002 byl starostou Města Boskovic.

Jeho celoživotní láskou byla hudba. Byl vynikajícím klarinetistou a saxofonem zvládal rovněž velice dobře. Není ani možné vyjmenovat všechna hudební tělesa a soubory, ve kterých působil.

Svou hudební cestu začal ihned po příchodu do Boskovic, kdy se stal členem nově vznikajícího symfonického orchestru.

Zakládal ho tehdy František Hlaváček, který na Josefa Dohnálka vzpomíná: "Byl výborným klarinetistou, na kterého bylo stoprocentní spolehnouti, žádnou zkoušku nikdy nevynechal a na každé vystoupení byl vždy stoprocentně připraven. Po obnovení velké dechovky byl mezi prvními, kteří měli nevšední zájem o její oživení. A aby toho nebylo málo, zapojil se i do taneční hudby. Kdo si uvědomí, kolika oslav se v té době bylo zapotřebí zúčastnit, pochopí kolik práce a času této činnosti bylo třeba věnovat. Po odchodu do důchodu ještě řadu let hrál s Benešovskou „12“. Byl jedním z mála, který pro hudbu žil a který ji vlastně dával téměř všechn svůj volný čas."

Dalším koníčkem byla zahrada a chov drobného zvířectva. Rád chodil, jak sám říkal, „na plantáž“. Miloval vnoučata a snažil se jim maximálně věnovat.

Zemřel 12. března 2005. Jeho odchodem mnoho lidí zarmoutilo, ale jeho studenti, kolegové a přátelé na něho nikdy nezapomenou.

Eva Šmátková

Současnost gymnázia

Škola sice letos slaví už 110. výročí své nepřetržité existence, ale nejde o žádnou „stařenku“. Právě naopak. Snaží se být školou zajímavou, moderní a přitažlivou pro mladé a zvědavé. Na počátku ještě děti, později dospívající mládež a nakonec mladí lidé vstupující do samostatného života.

Žáci přicházejí na školu buďto už od primy a absolvuji osmiletý školní vzdělávací program se všeobecným zaměřením „Cesta ke vzdělání“, nebo přicházejí do 1. ročníku, kdy je čeká čtyřletý školní vzdělávací program „Kráčíme k maturitě“. Obojí studium je zakončené maturitou. V rámci čtyřletého studia si mohou studenti zvolit zaměření všeobecné nebo zaměření na živé jazyky. A právě výuka cizích jazyků je pro školu velmi důležitá a je podnětem pro mnoho aktivit s cizími jazyky spojených, protože z nich vycházejí mnohé projekty, které mají i mezinárodní charakter. Spolupráce existuje s Německem, Slovinskem, Ruskem, Řeckem. Na škole stále vyučují angličtinu i němčinu zahraniční lektori.

Kromě cizojazyčných projektů existují i další aktivity. Pravidelně to jsou například odborné přehlídky, matematické, fyzikální, biologické a chemické olympiády i sportovní soutěže, projekt Film a škola, každoroční tvůrčí Salony. Na

škole už mnoho let existuje pěvecký sbor NOTA, studentská část divadelního souboru NABOSO, vydává se školní časopis Gaudemus, velmi zajímavý je biologický projekt BIOSPHERA.

Kromě pěti předmětových komisí, které koordinují některé činnosti ve vzdělávacím procesu, na škole pracuje i výchovný poradce. Ten připravuje propagační materiály školy, vede individuální pohovory se studenty o jejich dalším zaměření i možnostech vysokoškolského studia, vyhodnocuje výsledky přijímacích řízení na vysoké školy, připravuje Dny otevřených dveří. S výchovným poradcem spolupracuje školní psycholožka. Školu také pochopitelně zajímá prevence v oblasti drog, šikany, poruch učení a integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V této oblasti je škola velice vstřícná. Například pro vozíčkáře je k dispozici bezbariérový vchod s rampou i výtah.

Pedagogický sbor na gymnáziu je poměrně stabilizovaný, aprobantost a kvalifikovanost je na velmi dobré úrovni. Bohatá je také publikační činnost pedagogů – skripta, články do odborných časopisů, spolupráce s vysokými školami i účast na mezinárodních konferencích.

Škola je postupně vybavována novou technikou, hlavně pro přírodovědné

předměty a cizí jazyky. K dispozici jsou například i interaktivní tabule, nově je upravena žákovská knihovna, nově moderní zařízení má i školní kuchyně.

Gymnázium má dlouhodobě dobrou pověst ve veřejnosti. Její vzdělávací nabídka je známa a vnímána příznivě. Zájem žáků o studium je celkem stabilní. Příznivě působí i zahraniční kontakty školy a aktivity v oblasti cizojazyčného vyučování.

Na závěr je možné konstatovat, že

Gymnázium Boskovice plní svůj hlavní úkol, přípravu studentů na vysokoškolská studia, velmi dobře. Školu navštěvuje každoročně asi 470 studentů. Pokud jde o počet studentů přijatých na vysoké školy, pohybuje se permanentně mezi 90–97 %, což je číslo vysoké.

Zájmem všech, kteří na škole studují nebo vyučují, je, aby škola i nadále zůstávala školou dobrou, zajímavou a dobře připravovala své studenty na vstup do života.

Výtvarný ateliér v rekonstruovaném podkroví.

Josef Janků - Arboretum Šmelcovna Boskovice (sponzor Vlastivědných listů)

Šmelcovna 3, 680 01 Boskovice, tel./fax 516 453 071, e-mail: arboretum@smelcovna.cz, www.smelcovna.cz

Zveme širokou laickou i odbornou veřejnost, milovníky přírody k jarní prohlídce ARBORETA ŠMELCOVNA s možností nákupu širokého sortimentu okrasných rostlin.

Provozní doba pro rok 2010: po - ne 9⁰⁰ - 17⁰⁰ hod., prodejní doba: po - ne 9³⁰ - 16³⁰ hod., tel. 602 173 936.

LÉTO V ARBORETU

Trvalky - okrasné trávy, ocuny a vřesy = 20. - 29. srpna

Vlastivědné listy Boskovicka, vydává Klub přátel Boskovic, o.s., společně s Vlastivědným kroužkem KZM Boskovice. Redakční rada: Mgr. Eva Šmátková, Mgr. Ilja Melkus, Redakce: Jiří Bušina, Plačková 23, 680 01 Boskovice, e-mail: kpboskovic@post.cz nebo jiri.busina@seznam.cz, kam zasíláte příspěvky, dotazy a připomínky. Vychází 4x ročně jako příloha regionálních novin Boskovicko. Uzávěrka příštího čísla je 15. srpna 2010.